

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ การเมือง ค่านิยมและวัฒนธรรม การพัฒนาในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ต้องอาศัยกำลังคน แต่กำลังคนจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับการศึกษา ดังนั้น

ประคับ นิลตั้งงา กล่าวว่าการศึกษาคือสิ่งที่ประสงค์จะต้อง เป็นการศึกษาคือ เสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ ตลอดจนทัศนคติที่จะส่งเสริม ให้คนไทยรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ตนมีส่วนร่วมอยู่แล้ว นำความรู้ความเข้าใจมาใช้แก้ปัญหาชีวิต เสริมสร้างสังคมให้ดีขึ้น รัฐจำเป็นต้อง จัดการศึกษา เพื่อประชาชนมีความสำนึกว่า เป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติที่จะช่วยกัน พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศชาติ ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็น ประมุข นอกจากนี้การศึกษายังต้องจัดให้มีการเสริมสร้างความรู้ให้บุคคล ให้มีความสนใจในตนเองก่อนที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถและทัศนคติให้เหมาะสม เมื่อออกไปประกอบอาชีพ ให้มีความกตเวทิตะเพิ่มสร้างสรรค์ รักษาสุขภาพ รู้จักแสวงหา ความจริง เพื่อชีวิตและสังคมที่ดีขึ้น 1

การมุ่งเตรียมเด็กเพื่อเผชิญกับความต้องการของสังคมเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ จะได้พัฒนาตามการศึกษาที่ตรงการตั้งให้กล่าวข้างต้น ถ้าจะจัดการศึกษาเฉพาะใน

ประคับ นิลตั้งงา, การศึกษา 332 กิจกรรมร่วมหลักสูตร (พระนคร : แทรพิทยา, 2524), หน้า 28.

ด้านการเรียนการสอนเท่านั้น อาจไม่สามารถสนองความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้
 ได้สมบูรณ์ จึงต้องจัดการศึกษาขยายออกไปนอกห้องเรียนที่มีโคจำกัดขอบเขตอยู่
 ภายในชั่วโมงสอน หรือภายในชั้นเรียนเท่านั้น หากแต่ได้ขยายวงกว้างออกไป
 ถึงประสบการณ์ในชีวิตประจำวันแต่ละคนอีกด้วย อิทธิพลของประสบการณ์นอกชั้นเรียน
 จึงมีจนเป็นที่ยอมรับในปัจจุบันที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่พยายามให้ผู้เรียนได้มีโอกาส
 เรียนรู้โดยการแสวงหาประสบการณ์ด้วยตนเอง ตามหลักการเรียนรู้โดยการกระทำ
 (Learning by doing) ซึ่งได้ผลดีเพิ่มขึ้นจากการเรียนโดยได้รับการบอกเล่า
 จากครูหรือตำราในชั้นเรียน สถาบันการศึกษาอาจจัดการเรียนรู้โดยการกระทำได้
 หลายประการ วิธีที่ได้ผลอย่างมีประการณ์หนึ่งคือ การจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรม เกมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. กิจกรรมในหลักสูตร (Curricular Activities)
2. กิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra Curricular Activities)

นักการศึกษาเห็นว่ากิจกรรมทั้ง 2 ประเภทนี้ เกี่ยวข้องกันไม่สมควรแยก
 ออกจากกัน จึงเรียกเสียใหม่ว่า กิจกรรมร่วมหลักสูตร หรือ กิจกรรมเสริม
 หลักสูตร (Co-Curricular Activities) ซึ่งหมายถึงกิจกรรมทั้ง
 2 ประเภทนี้รวมกัน¹ กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นการเสริมการเรียนการสอน
 ในชั้นเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นคงได้กล่าวแล้ว ยังฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีของ
 นักศึกษา ฝึกฝนเรื่องระบอบประชาธิปไตยให้ฝังรากลึกลงไป ในจิตใจของนักศึกษา
 ซึ่งเป็นอนุชนที่จะต้องรับภารกิจเรื่องประชาธิปไตยของชาติไปดำเนินการต่อไป
 เพื่อให้ประเทศไทยมีเชื้อแห่งหนทลออกไป ในแง่บริหารการศึกษา จะเห็นได้ว่า

¹หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, "กิจกรรมนอกหลักสูตร" เอกสาร
 การนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 39 (พระนคร : กุรุสภาอุตสาหกรรม, 2520), หน้า ก.

กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นปัจจัยอย่างที่จะทำให้การบริหาร สถาบันดำเนินไปด้วยดี กล่าวคือ สถาบันมีงานให้นักศึกษาทำและยอมรับความสามารถของนักศึกษา โดยยอมให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจการของสถาบัน นอกจากนั้นยังเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่กระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาอีกด้วย

อนึ่ง ถ้าสถาบันการศึกษาใดไม่มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรแล้ว สถาบันการศึกษานั้นจะมีโครงการของสถาบันที่สมบูรณ์หาได้ไม่ เพราะการให้เด็กจะต้องประสบประสบการณ์กิจกรรมในชั้นเรียน ทั้งที่เป็นกิจกรรมที่หนักไปในด้านวิชาการ การสายสามัญทั่วไป กับกิจกรรมนอกชั้นเรียนให้อัตราส่วนที่เหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษา และจะจัดประสบการณ์การเรียนให้สอดคล้องกับความทันสมัยของโลกปัจจุบัน จึงจะเป็นการให้การศึกษาที่สมบูรณ์

เนื่องจากขอบเขตของหลักสูตรกับหลักสูตรเสริม มีการแบ่งใจไม่ชัดเจน จึงเป็นการยากที่จะนิยามลงไปว่า หลักสูตรเสริมคืออะไร และคำทางการศึกษาเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านนี้ใช้หลายคำ เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมพิเศษ กิจกรรมนอกห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งชื่อเหล่านี้จะกล่าวละเอียดในบทต่อไป แต่คำว่า กิจกรรมนอกหลักสูตร ใช้กันมากกว่าคำอื่น ๆ เพราะเดิมทีเกี่ยวข้องกับคำนี้ก่อนคำอื่น ๆ¹

ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร เพราะว่าคำนี้จะเห็นความสัมพันธ์ของกิจกรรมในชั้นเรียนกับกิจกรรมนอกชั้นเรียน ดีกว่าคำอื่น อย่างไรก็ตามอาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมใด ๆ ที่สถาบันจัดเพิ่มขึ้นและเป็นผลดีแก่การเรียนของนักศึกษาแล้ว ย่อมเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าและควรแก่การจัดเพิ่มขึ้นในสถาบันนั้น

สังคมไทยตามสภาพปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหาเยาวชน ปัญหานี้เกิดจากสาเหตุหลายประการ สาเหตุประการหนึ่ง คือ การจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษา

¹หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, "กิจกรรมร่วมหลักสูตร" เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 82 (พระนคร : ศูนย์สภาอากาศพราว, 2507), หน้า 2.

ที่ไม่เปิดโอกาสให้เยาวชนเหล่านี้แสดงออกในทางที่ถูกต้อง ไม่จัดหรือไม่ส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่นักศึกษา ทั้งที่ธรรมชาติของนักศึกษาในวัยนี้ ต้องการแสดงออกในด้านพลังกำลังทางความคิดและร่างกาย จึงเป็นเหตุไร พึงทำ ใดๆ ของเยาวชนถูกนำไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคม ถ้าส่งเสริมการใช้พลังที่ถูกทาง ด้วยการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ถูกต้องให้แก่ศึกษา นักศึกษาจะมีโอกาสฝึกฝนสติปัญญา ความคิดและสมอง ทำให้เป็นผู้มีเหตุผล มีหลักการสามารถตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ไม่ตัดสินใจอารมณ์หรือกำลัง นักศึกษาก็จะเป็นผู้พร้อมที่จะออกไปสร้างสิ่งที่สังคมยังไม่มี เสริมสิ่งที่สังคมกำลังทรุดให้ดีขึ้นกว่าเดิม

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ดังที่ จันทร ชุมปักเมือง โทกล่าวไว้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแห่งการเรียนการสอน ในอันที่จะเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตประจำวันของผู้เรียน ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และยังเปรียบอีกว่า "ถ้าวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตรเป็นอาหารเลิศรส กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนักเรียน ก็คือส่วนประกอบที่สำคัญและจำเป็น อันได้แก่เครื่องเทศ และสิ่งชูรสนั้นและ การปรุงอาหารต้องการเครื่องเทศ และสิ่งชูรสชนิดใด การเรียนการสอนก็ต้องการกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น" ¹

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความจำเป็นและสำคัญ จึงส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอย่างกว้างขวางตั้งแต่ พ.ศ. 2520 และวิทยาลัยครูเป็นสถาบันนอคมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่เป็นสถาบันผลิตครู คุรุเปรียบเสมือนกระดูกงูของกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมดของชาติ "ถ้าครูก็จะมีผลสะท้อนไปถึงการศึกษาที่ของเยาวชน ถ้าครูขาดสมรรถภาพก็ส่งผลให้เยาวชนขาดสมรรถภาพไปทั่ว" ²

¹จันทร ชุมปักเมือง, "กิจกรรมนักเรียนช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กจริงหรือ" ศึกษาศัมพันธ์ภาค 15 (มีนาคม 2508), หน้า 20.

²Donals P. Cettrele. Teacher Education for a Free People (New York : American Association of College for Teacher Education, 1959), p. 12.

ประเทศไทยกำลังอยู่ในระยะพัฒนา ครูจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้การให้การศึกษาแก่ครู จึงไม่เพียงแต่เพื่อให้เป็นครูในห้องเรียนเท่านั้น แต่ต้องออกไปเป็นผู้นำชุมชนด้วย เขาจะต้องออกไปเป็นนักการศึกษา คนหนึ่งในจำนวนไม่กี่คนที่อยู่ในชุมชน ทั้งนี้ครูจึงต้องมีส่วนในการเป็นผู้นำ เป็นปราชญ์และเป็นมิตรกับชาวบ้าน ครูจะต้องทราบถึงการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และความต้องการของชาวบ้าน ครูจะต้องทำให้เป็นที่ยอมรับ และเป็นแบบอย่างแก่บุคคลในท้องถิ่น นอกจากนี้ ผู้เรียนจะเป็นสื่อกลางนำอิทธิพลจากโรงเรียนมาสู่บ้าน ไม่ว่าจะเป็นที่คนคึกคัก พฤติกรรม หรือการเรียนรู้ที่ได้รับและในฐานะที่เป็นสมาชิกในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่ ครูจะต้องมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนด้วย โดยเริ่มกิจกรรมภายในโรงเรียนก่อน เพื่อให้มีอิทธิพลทางอ้อมและทางตรงต่อบิดามารดาของนักเรียน ต่อจากนั้นจึงขยายขอบเขตในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมให้มากยิ่งขึ้น และจากแนวความคิดที่ว่าการศึกษาเป็นการลงทุนอย่างหนึ่ง จึงจำเป็นที่ครูควรได้รับการเตรียมให้บทบาทในกิจกรรมที่เสริมสร้างชาติ ไม่ว่าจะ เป็นในด้านการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเมือง การรู้จักสงวนรักษา และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์อย่างฉลาด เพื่อเสริมสร้างผลิตผลที่ดีของชาติ

สถาบันผลิตครูตระหนักถึงคุณค่าของกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นอย่างดี โดยเฉพาะฝ่ายบริหาร อาทิเช่น บุญถิ่น อรรถถาวร อธิการบดีกรมการฝึกหัดครู ก็ได้กล่าวว่า "การอบรมและการศึกษา จะได้ผลสมบูรณ์ก็อยู่ที่ว่าเราจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในค่านิยม นักศึกษา อาจารย์ ให้ความสนใจกิจกรรมเสริมหลักสูตร ประเภทต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

สำหรับภาษาไทย นั้น ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้กล่าวว่า เป็นภาษาที่หนึ่ง และเป็นภาษาประจำชาติของคนไทย จึงมีความสำคัญต่อคนไทยอย่างที่สุด เพราะนอกจากจะมีความสำคัญในด้านการสื่อความหมายโดยทั่วไปแล้ว ภาษาไทยยังเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องหมาย บิดเห็นยหน้าใจของคนไทยทั้งชาติ เป็นเครื่องหมายที่สื่อสารระหว่างคนไทยด้วยกัน และภาษาไทยเป็นปัจจัยที่สำคัญ

ในการถ่ายทอดวัฒนธรรมในการศึกษาเจ้าเรียน ในการสื่อสาร ในการประกอบอาชีพ และในการปกครอง¹

ความสำคัญของวิชาภาษาไทยดังกล่าว นายประสิทธิ์ สุนทรโรทก อธิการบดีกรรมการฝึกหัดครู ใ้กล่าวในที่ประชุมสัมมนา อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยของวิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ณ ห้อง ศรีครู กรมศาสนา ว่า

ในปัจจุบัน นักเรียนนักศึกษาของเราดูเหมือนจะมีเวลาว่างกันมาก กอปรกับอยู่ในวัยที่พลังสูง จึงหันไปสนใจ เรื่องซึ่งอยู่ห่างจากความรับผิดชอบมากมาย ครูบาอาจารย์ภาษาไทย มีหนทางหรือไม่ที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับภาษาไทยให้นักเรียนนักศึกษา สนุกกับการกระทำกิจกรรมทางวิชาการแท้ ๆ ใต้เกิดประโยชน์แก่ตัวเองและสังคม ครูบาอาจารย์ภาษาไทย อาจต้องปรับปรุงตนเอง ชัยนหาความรู้ในคำภาษาไทยให้สูงขึ้น ทันสมัย เปลี่ยนแปลงวิธีสอนให้ทันกับความฉับฉวนของบ้านเมือง และทันกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของโลก เป็นขุมแนะแนวทางให้นักเรียนนักศึกษาใช้ความคิดอ่านของตนให้มากขึ้น ครูบาอาจารย์ภาษาไทยจะช่วยให้มากในเรื่องนี้² นอกจากนี้ ในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย นั้น สุจริต เพ็ชรชอบ กล่าวว่

กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย อาจจัดได้หลายอย่างตามลักษณะของวิชา เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับการใช้ภาษาไทย ซึ่งแบ่งย่อยเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการฟัง กิจกรรมเกี่ยวกับการพูด กิจกรรมเกี่ยวกับการอ่าน กิจกรรมเกี่ยวกับการเขียน กิจกรรมเกี่ยวกับหลักภาษา กิจกรรมเกี่ยวกับวรรณคดี ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้อาจจัดอยู่ในรูปแบบของการแสดงละคร การจับฉัตรการ การไต่ควาที่ การบรรยาย การอภิปราย

¹ ประนี นาคทรพรท, บันทึกคนควาภาษาไทย, (พระนคร : กรุงเทพฯ การพิมพ์, 2525), หน้า 1.

² ประสิทธิ์ สุนทรโรทก, "การสัมมนาอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยของวิทยาลัยครูส่วนกลางและภูมิภาค" เคลินิวส์ (ฉบับที่ 2 กรกฎาคม 2517), หน้า 6-14.

การหาปัญหา การประกวด แข่งขัน และอื่น ๆ อีกมากมาย"¹

อนึ่ง วิชาภาษาไทย เป็นวิชาที่อยู่ในกลุ่มวิชาพื้นฐานทั่วไป ซึ่งนักศึกษา
ครูทุกคนต้องเรียน การเรียนการสอนภาษาไทยจึงเป็นเรื่องใหญ่และสำคัญ เพราะ
เป็นปัจจัยและเครื่องมือการศึกษาทุกแขนง ครูผู้สอนต้องฝึกทักษะ คำต่าง ๆ ให้กับ
ผู้เรียนอยู่เสมอ ทั้งยังต้องฝึกให้รู้จักคิดรอบคอบ มีเหตุผลคิดในทางสร้างสรรค์
และปลูกฝังทัศนคติที่ค้ำจุนต่อวัฒนธรรมและภาษาไทย อันเป็นการแสดงเอกราชของ
ชาติด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้ การที่นักศึกษาครูจะมีความรู้ดีและมีพื้นฐานทางภาษาไทย
ที่ดีนั้นจะเห็นแก่การเรียนในชั้นเรียนอย่างเดียว ขอมไม่บรรลุความสำเร็จดังกล่าว
จึงจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทย ประกอบด้วย สภาพเหตุการณ์
บ้านเมืองปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปและมีผลกระทบกระเทือนต่อภาษาไทย อันเป็นวัฒนธรรม
ของชาติดังกล่าว กิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาไทยจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะได้
รับการส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

ในปัจจุบัน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
วิชาภาษาไทยเป็นที่ยอมรับของนักการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฝึกหัดครู ซึ่งมีการจัด
กันน้อยอยู่ ไม่กว้างขวางและแพร่หลายเท่าที่ควร ผู้วิจัยเป็นคนหนึ่งที่คลุกคลีและมีความ
สนใจเรื่องกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย จึงเห็นว่าควรมีการศึกษา ถึงการจัด
กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยอย่างจริงจัง เพื่อจะไ้ทราบว่า มีวิธีการจัด การ
ดำเนินงาน การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาและอาจารย์ ปัญหาการจัด ตลอดจนแนว
ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของอาจารย์และนักศึกษา หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีอย่างไร
ดำเนินไปควยดีหรือไม่ หรืออยู่ในลักษณะใดเพราะเหตุใด เพื่อนำผลวิจัยนี้ไปเป็นแนวทาง
ในการปรับปรุง หรือเสนอโครงการแนะนำการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยใน
วิทยาลัยครูให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นเอกภาพเดียวกันทั้งประเทศ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

¹สุจริต เพ็ชรชอบ, "กิจกรรมร่วมหลักสูตรภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย" คู่มือครูภาษาไทย (พระนคร : มงคลการพิมพ์, 2512), หน้า 326-328.

ในด้าน ความมุ่งหมาย วิธีการจัด การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ประเภทของกิจกรรมที่จัด ประโยชน์การประเมินผล ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยและนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยในวิทยาลัยครู

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยและ นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู

3. เพื่อเสนอโครงการที่เหมาะสมสำหรับจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา ภาษาไทยในวิทยาลัยครู

แนวเหตุผลทฤษฎีหรือสมมติฐาน

ไพบลีย์ อินทรวีชา ได้เสนอว่าทัศนคติของคนขึ้นอยู่กับสาเหตุหลายประการ คือ ลักษณะพื้นเพของครอบครัว อายุหรือวัยวุฒิ เชื้อชาติ ปัญญา หรือความฉลาดปราดเปรียว ระดับการศึกษา ชั้นวรรณะทางสังคม ลักษณะอาชีพ และสภาพทางภูมิศาสตร์¹

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาที่แตกต่างกัน มีดังนี้คือ

ชูชีพ พุทธิประเสริฐ ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก" 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูกาญจนบุรี วิทยาลัยครูเพชรบุรี และวิทยาลัยครู หนุ่ยบ้านจอมบึงราชบุรี วิจัยโดยศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา 4 ด้าน คือ วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนักศึกษา ลักษณะของกิจกรรมนักศึกษาที่จัดอยู่ในวิทยาลัยครู การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา และ ปัญหาในการจัดดำเนินงาน ผลวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษาในวิทยาลัยครูภาคตะวันตก

¹ไพบลีย์ อินทรวีชา, หลักและวิธีการวัดเจตนคติ (กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2525), หน้า 49.

แตกต่างกัน 2 ด้าน คือ ด้านลักษณะของกิจกรรมที่จัดและปัญหาในการจัดดำเนินงาน¹

วิชา วิสเทฐ ไทศึกษาวิจัย กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยของ
วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่อาจารย์และนักศึกษาใน
วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 แห่ง คือ วิทยาลัยครูนครราชสีมา
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครู
สกลนคร และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 600 ชุด เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย วิธีการจัด ประเภท ประโยชน์
การเข้าร่วม ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา
ภาษาไทย ผลวิจัยพบว่า ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษา
มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องจุดมุ่งหมายของกิจกรรม การเข้าร่วม
ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย²

จากเหตุผลที่กล่าวมาสองประการคือ เหตุผลทางจิตวิทยาและเหตุผลจาก
งานวิจัยที่ค้นพบทำให้ผู้วิจัยทั้งสองสมมติฐานว่า อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู
กับนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยในวิทยาลัยครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมเสริม
หลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน ทั้งนี้กล่าวต่อไป

สมมติฐานของการวิจัย

อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย กับนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครูแตกต่างกัน

¹ฐิติ พุทธิประเสริฐ, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรม
นักศึกษา วิทยาลัยครูภาคตะวันตก" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า ๑ - ๘.

²วิชา วิสเทฐ, "กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยของวิทยาลัยครูใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519), หน้า ๑-๘.

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แต่ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรใน
วิทยาลัยครู 12 แห่งเท่านั้น คือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูหินบุณสงคราม พิษณุโลก วิทยาลัยครูเพชรบุรี
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครู
นครปฐม วิทยาลัยครูกาญจนบุรี วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูมหาสารคาม
2. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษา
วิชาเอกภาษาไทย ชั้น ป.กศ.ชั้นสูง ค.บ. และอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยใน
วิทยาลัยครูทั้ง 12 แห่ง ซึ่งอาจารย์ที่สอนภาษาไทยใช้ทั้งหมด แต่นักศึกษาวิชาเอก
ภาษาไทย สุ่มตัวอย่างมา ร้อยละ 15 ของนักศึกษาทั้งหมดในแต่ละวิทยาลัย

คำจำกัดความ

โครงการ หมายถึง โครงการในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย
กิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย หมายถึง กิจกรรมภาษาไทยที่จัดขึ้น
ทั้งในและนอกเวลาเรียน เป็นกิจกรรมที่มีได้กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือมิได้บังคับว่า
จะต้องเรียนแต่บุคคลในสถาบันจัดขึ้น โดยมุ่งส่งเสริมการเรียนในชั้นเรียน ให้มี
ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความคิดเห็น หมายถึง ท่าที และความรู้สึกที่มีต่อบุคคลหรือท้องถิ่นใด
สิ่งหนึ่ง อันเป็นผลที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ ซึ่งมีทั้งลักษณะที่ดีและไม่ดี
ลักษณะที่ดี ได้แก่ สนใจ พอใจ สนับสนุน ปฏิบัติตามอย่างเต็มใจ
ลักษณะที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่สนใจ ไม่พอใจ ชักแย้ง ไม่ร่วมมือ ไม่ปฏิบัติตาม
อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยและเป็นอาจารย์ประจำ
ในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาวิชาเอกภาษาไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา
2525 ทุกชั้น ทุกปีในวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลวิจัยจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่ออาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยและนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ในวิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้ปรับปรุง และพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพและพัฒนานักศึกษาอย่างแท้จริง
2. เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู ซึ่งมีส่วนส่งเสริมให้การเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรสมบูรณ์และดียิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยทั้งหมดในวิทยาลัยครู 12 แห่ง คือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูนครราชสีมา วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูนครปฐม วิทยาลัยครูกาญจนบุรี วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูชนบุรี วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเทพสตรี ลพบุรี วิทยาลัยครูพิบูลสงครามพิษณุโลก และวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัย ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ปีการศึกษา 2525 วิชาเอกภาษาไทยทั้งระดับ ป.กศ.ชั้นสูง และ ค.บ. โดยสุ่มตัวอย่างมาร้อยละ 15 ของนักศึกษาทั้งหมด มีจำนวน 413 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ ประกอบด้วย เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์อาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทยและ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยครอบคลุมถึงกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยดังนี้ คือ

- ก. จุดมุ่งหมาย วิธีการจัด และการเข้าร่วมกิจกรรม
- ข. ประเภทของกิจกรรมที่จัด และประโยชน์ของกิจกรรม
- ค. การประเมินผล ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ได้จัดทำเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับ ก สำหรับอาจารย์ที่สอนวิชาภาษาไทย

ฉบับ ข สำหรับนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย

แบบสอบถามแต่ละฉบับมี 2 ภาค คือ

ภาคที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบเติมคำโดยถามเรื่องต่อไปนี้

ฉบับ ก ถาม 8 ข้อในเรื่อง เพศ อายุ อายุราชการ วิชาที่สอน คุณวุฒิสูงสุด ชั้นที่สอน จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ และหน้าที่พิเศษที่นอกเหนือจากการสอน

ฉบับ ข ถาม 3 ข้อ ในเรื่อง เพศ อายุ ชั้นที่กำลังศึกษา

ภาคที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ในวิทยาลัยครู มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เติมคำ มาตรการส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มีเลือก 3 ระดับ และแบบให้เติมอิสระ แบบสอบถามในส่วนที่ 2 นี้ ทั้ง 2 ฉบับ จะมีข้อความเหมือนกัน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเดินทางไปส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง แล้วเก็บมาส่วนหนึ่ง ส่วนที่เหลือ ขอความกรุณาตัวแทนของผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ปฏิบัติราชการในวิทยาลัยครู

ทั้ง 12 แห่ง จัดเก็บรวบรวมส่งให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ และข้อมูลที่เป็นเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติดังนี้

ภาคที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percent)

ภาคที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percent) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรกับกลุ่มตัวอย่างประชากรระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา โดยใช้ ที-เทสต์ (t - test)

ภาคที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู

6. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

รายงานผลการวิจัย ได้แบ่งออกเป็น 5 บท บรรณานุกรมและภาคผนวก โดยเสนอตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย แนวเหตุผลหรือทฤษฎีสมมติฐาน สมมติฐานในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย ค่าจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย และวิธีการดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่วิจัย และข้อมูลที่เป็นเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู

บทที่ 5 การสร้างและการเสนอโครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
วิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครู

บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม หนังสือ บทความ และเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบบประเมินผล
โครงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยของม.ทรังคบุรี โครงสร้างหลักสูตร
การฝึกหัดครู พ.ศ.2519 และเอกสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชา
ภาษาไทยในวิทยาลัยครู

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย